

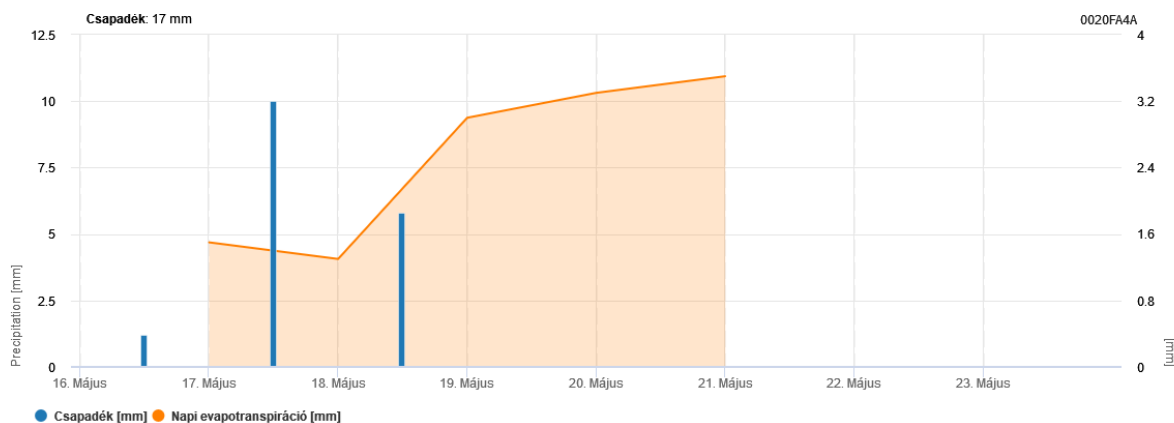

MAGYAR NÖVÉNYVÉDŐ MÉRNÖKI ÉS NÖVÉNYORVOSI KAMARA Hajdú-Bihar Megyei Területi Szervezet

Hajdú-Bihar Megye növényvédelmi időszakos helyzetképe

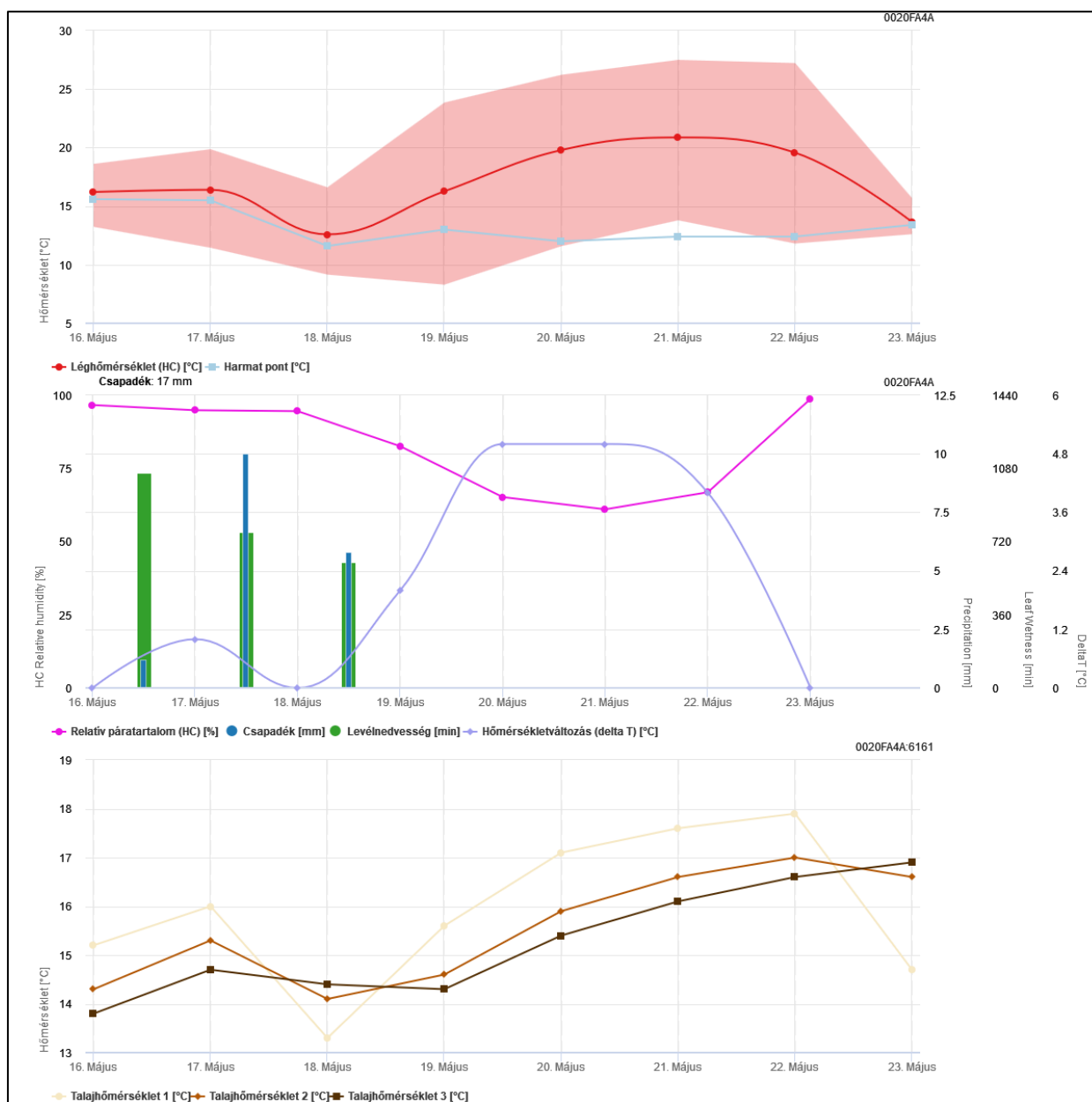
Az elmúlt hét időjárása

Az elmúlt hét időjárását egy mediterrán ciklon mozgása határozta meg. A hét első napjaiban jellemzően felhős idő volt, szórványos csapadékkal. A hét közepén megérkezett hozzánk a csapadéközóna melyből átlagosan 15-20 mm hullott. Csütörtökön északkeleti irányba elmozdult a frontzóna ezzel együtt megszűnt a csapadék. Pénteken, már egy tőlünk északkeletre elhelyezkedő nagynyomású anticiklon hatása érvényesült, napos és kissé szeles idő volt kora nyarat idéző 25-26 °C napi maximumokkal. A hétvégén már a napsütés volt a meghatározó, a délutáni órákban ugyan még kialakultak helyi záporok, zivatarok de már jelentős mennyiség sehol sem hullott.

A csapadék mennyiség és az evapotranspiráció alakulása, Debrecen, 2023.05.16.-05.23.

Forrás: Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara HBM-i szervezetének debreceni i-Metos állomása

A levélnedvesség/páratartalom/talajhőmérséklet alakulása Debrecen, 2023.05.16.-05.23.

Forrás: Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara HBM-i szervezetének debreceni i-Metos állomása

Az elmúlt héten az időjárási körülmények kedveztek a gombabetegségek terjedéséhez.

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten, előzmények

Fenológiai (20. hét)

Őszi búza: levélhüvely felnyílása-kalászhányás kezdete, vége (BBCH 47-59)

Őszi árpa: kalászhányás vége-teljes virágzás (BBCH 59-65)

Őszi káposztarepce: virágzás vége-becőképződés (BBCH 69-72)

Napraforgó: 2-4 leveles állapot (BBCH 12-14)

Kukorica: 2-5 leveles állapot (BBCH 12-15)

Alma: gyümölcsnövekedés (BBCH 72)

Őszibarack: gyümölcsnövekedés (BBCH 72-75)

Lucerna: második növedék 30 cm

Polifág károsítók

Megyénkben a lucerna az őszi kalászos, illetve a repce a táblákon nőtt az elmúlt héthez képest a mezei pocok (*Microtus arvalis*) fertőzöttség. A megye déli részén a megnövekedett pocok populáció betelepődése elkezdődött a gabonába és az új vetésű lucernába. Egyelőre csak a tábla széleken tapasztalható a pocok jelenlére, illetve a kártétel még nem jelentős.

A hörcsög (*Cricetus cricetus*) megjelenését, kártételét egyelőre nem tapasztaltuk.

Szántóföldi növények

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten az őszi búzában

A gabona lisztharmat (*Blumeria graminis*) fertőzöttség tovább nőtt az előző héthez képest, a legtöbb állományban a középső-felső levélemeleteken és a száron is megtalálható volt. A fertőzöttség mértéke megyénkben jellemzően közepes. A sárga rozsdá elleni védekezések hatására némileg lassult a fertőzés terjedése, de a kedvező időjárási feltételek miatt továbbra is számolnunk kell a terjedésével.

A vörös rozsdá (*Puccinia triticina*) már a legtöbb állományban jelen van alacsony fertőzöttségi szinten, de egyelőre csak a lassú terjedése érzékelhető. Alacsony a fertőzöttség ellenére a fogékonyabb fajtákban a terjedés ütemének a gyorsulásával kell számolnunk.

A sárga rozsdá (*Puccinia striiformis*) fertőzöttség tovább nőtt az elmúlt héthez képest. Az április elején-közepén kezelt táblákon, a sárga rozsdá ismételt megtelepedése tapasztalható. Az elkövetkező héten a sárga rozsdá további terjedésére kell számítani.

Szeptóriás levélfoltosság (*Septoria tritici*) számára kedvezett az elmúlt hét időjárása, a fertőzés az alsó leveleken dinamikusan terjedt. A fertőzés mértéke függ a termőhelytől és fajtaérzékenységtől, megyénkben néhány szélsőséges esettől eltekintve 8-10% körül alakult. A megdőlт állományokban a kórokozó további terjedésére kell számítanunk.

Az elmúlt hét végén az őszi búza állományok döntő része már virágzott, a csapadékos, szeles idő egész héten kedvezett fuzárium fajok fertőzéséhez. A termelők többsége védekezett, remélhetőleg elkerülhető lesz a járványos fertőzés.

A vörösnakú árpabogár (*Oulema melanopa*) lárvakelése volt tapasztalható, a fiatal lárvák kártétele egyelőre foltszerű. A vetésfehérítő populáció mérete megyénkben átlagosnak mondható. A lárvák elleni védekezést a felvételezést követően célszerű elvégezni.

A levéltetű fertőzés jelentősen nőtt az elmúlt héthez képest, a zárt jól fejlett állományokban közepes mértékű fertőzés alakult ki, erősen fertőzött góccokkal. A levéltetű fertőzés további növekedésére kell számítanunk az elkövetkező héten.

A poloskák megjelentek a kalászon, egyelőre igen alacsony a fertőzöttség mértéke, de a folyamatos betelepedés.

Kopuláló poloskák, Darvas fotó: Dr Dávid István

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten az őszi árpában

A lisztharmat (*Blumeria graminis*) az őszi árpában mindenütt megtalálható, a fertőzöttség mértéke a jól fejlett, dús állományokban erős. A lisztharmat a felső levélemeleten is megjelent, dinamikusan terjedt. A telepek jelentős mennyiségű konídiumot termeltek, ezért a fertőzés további terjedésére kell számítanunk.

Az őszi árpákban a barna levélfoltosság (*Bipolaris sorokiniana*) minden táblán előfordult, a fertőzöttség mértéke jellemzően közepes. Az Imúlt héten a fertőzés lassú terjedése volt megfigyelhető. A jövő héten a barna levélfoltosság további terjedése várható.

Hálózatos foltosság (*Drechslera teres*) tünete minden táblában megtalálható, a fertőzés intenzív terjedése volt megfigyelhető, a fogékonyabb fajtákban már erős fertőzés alakult ki. **A héten a dinamikus terjedése várható.**

Az árpa törperozsda (*Puccinia hordei*) fertőzöttség szinte minden táblában megtalálható, a fertőzés mértékének növekedése volt megfigyelhető. Az elkövetkező héten az **árpa törperozsda intenzív terjedésére kell számítanunk.**

Őszi káposztarepce

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten az őszi káposztarepcében

A repcében a foma (*Phoma lingam*) az alsó leveleken észlelési szinten minden állományban megtalálható, néhány táblán a lassú terjedése volt megfigyelhető. A terjedés vélhetően fel fog gyorsulni, mivel a fertőzött leveleken jelentő mennyiségű piknidium található.

A repcebecő-ormányos (*Ceutorhynchus assimilis*) fertőzöttség mértéke a táblák többségénél közepes mértékű volt. A károsító betelepődése befejeződött, jelentős kártételt csak az elhanyagolt táblákon tapasztaltunk.

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten a napraforgóban

A napraforgó állományokban csak szórványosan, elvétve lehetett a napraforgó peronoszpórával (*Plasmopara halstedii*) találkozni. A fertőzés mértéke az észlelési küszöb környékén alakult.

A napraforgóba a levéltetvek szárnyas alakjai megjelentek, szórványosan már kisebb-nagyobb kolóniákat is lehetett találni.

Az elmúlt heti csapadék hatására, tömeges gyomkelés volt tapasztalható.

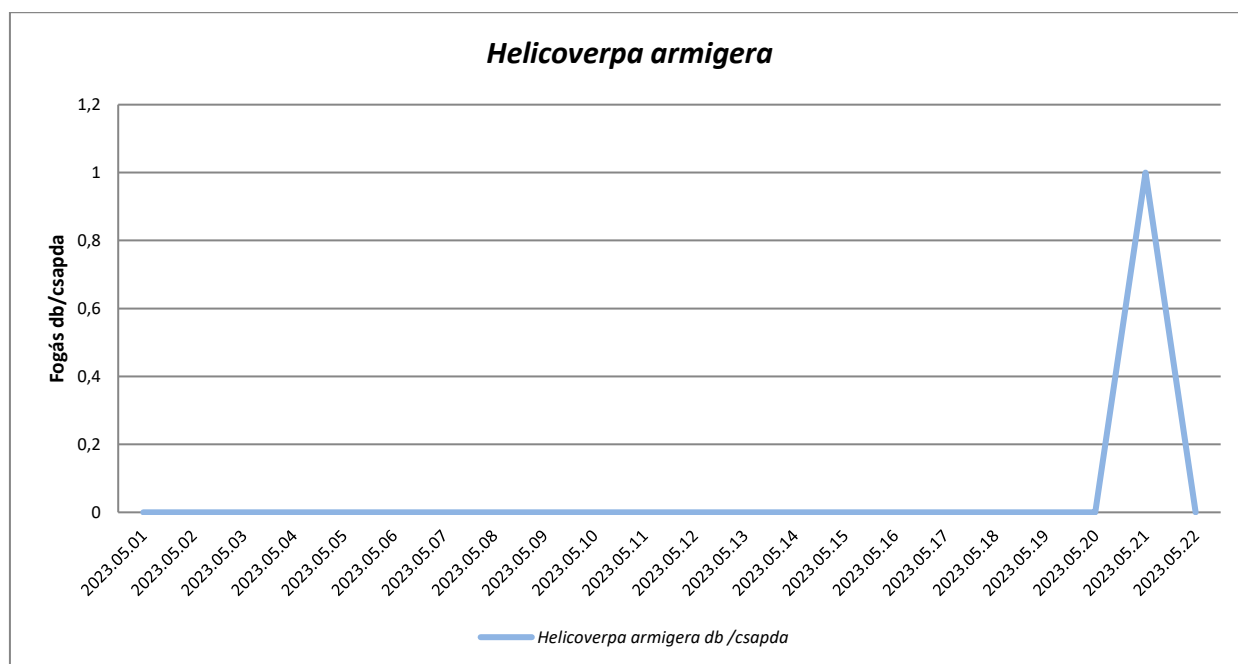
A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten a kukoricában

Az állományok a kedvező időjárás miatt dinamikus fejlődtek ezért barkó kártétellel alig találkoztunk.

A talajlakó kártevők kártétele is szórványos volt, jelentős mértékű tőpusztulást nem észleltünk.

A gyapottok-bagolylepke (*Helicoverpa-armigera*) első példányai megjelentek a csapdában.

Az elmúlt heti csapadék hatására, tömeges gyomkelés volt tapasztalható.

A gyapottok-bagolylepke rajzása

Kertészeti növények

Alma

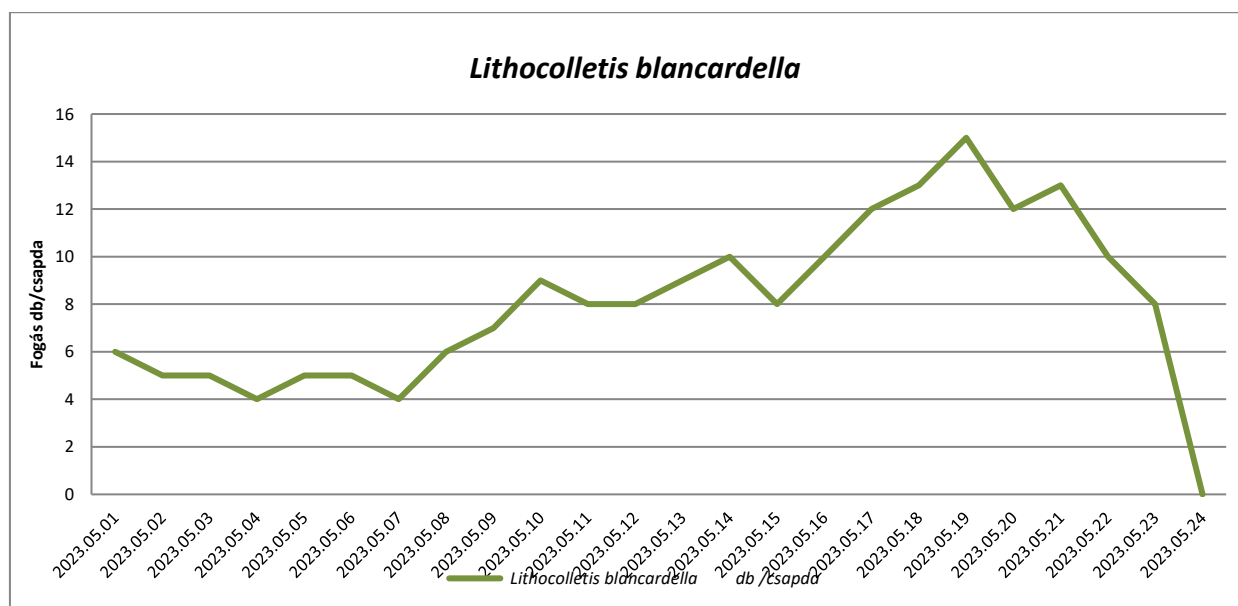
Az elmúlt hét időjárása kedvezett a gombabetegségek terjedéséhez.

Az almában még mindig jelentős az almafa lisztharmat (*Podosphaera leucotricha*) fertőzés, a hajtásvégi primer fertőzések intenzíven fertőznek, több ültetvényben már szekunder fertőzésre utaló tüneteket is lehet látni. A kedvező időjárás miatt a lisztharmat intenzív terjedésére kell számolni az érzékeny fajtákban.

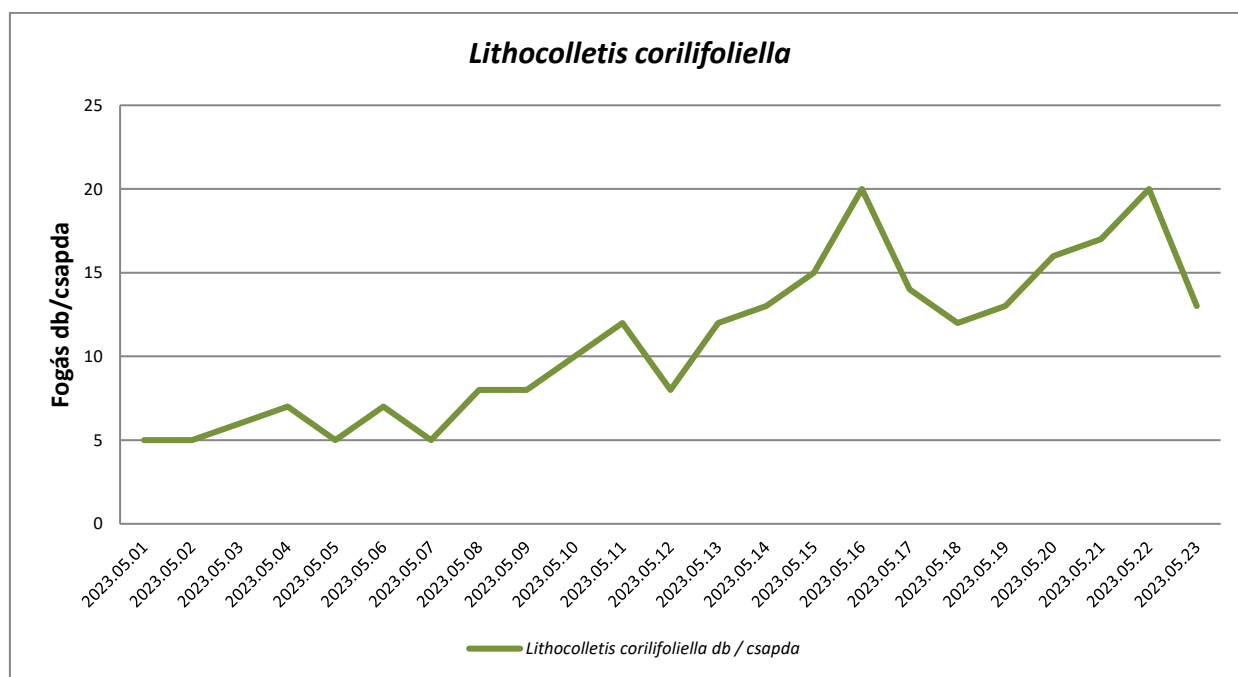
Az alma varasodás (*Venturia inaequalis*) számára szintén kedvezőek az időjárási feltételek, de megynkben még észleltünk jelentősebb mértékű fertőzést. A kórokozó számára kedvező időjárás miatt, a terjedésével számolnunk kell.

Az ültetvényekben az almalevél pirosító (*Dysaphis devecta*) megjelent, a fertőzöttség mértéke folyamatosan nő, jelenleg közepes.

Az almalevél-aknázómoly és sátorosmoly folyamatosan nagy mennyiségben van jelen a csapdákban, a fogások száma már túl vagyunk a rajzáscsúcson, közeleg a tojásrakás időszaka.

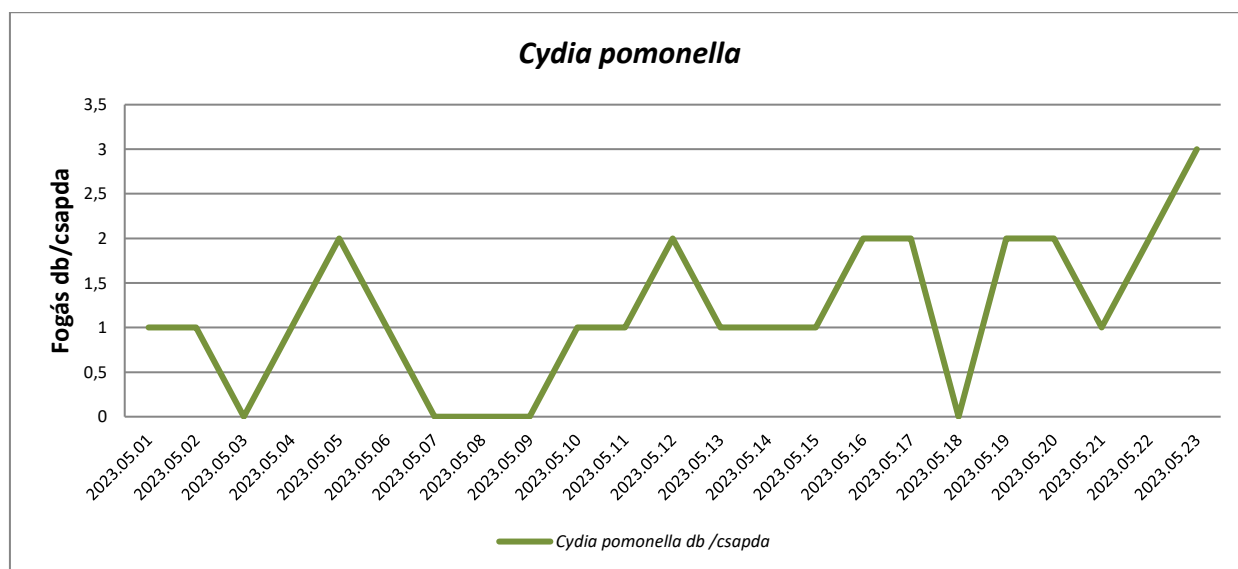

Almalevél-aknázómoly rajzásgörbe

Almalevél-sátorosmoly rajzásgörbe

Az almamoly első nemzedéke alacsony számban volt jelen a csapdákbán, a rajzás folyamatos a csapadékos idő miatt kissé elhúzódo.

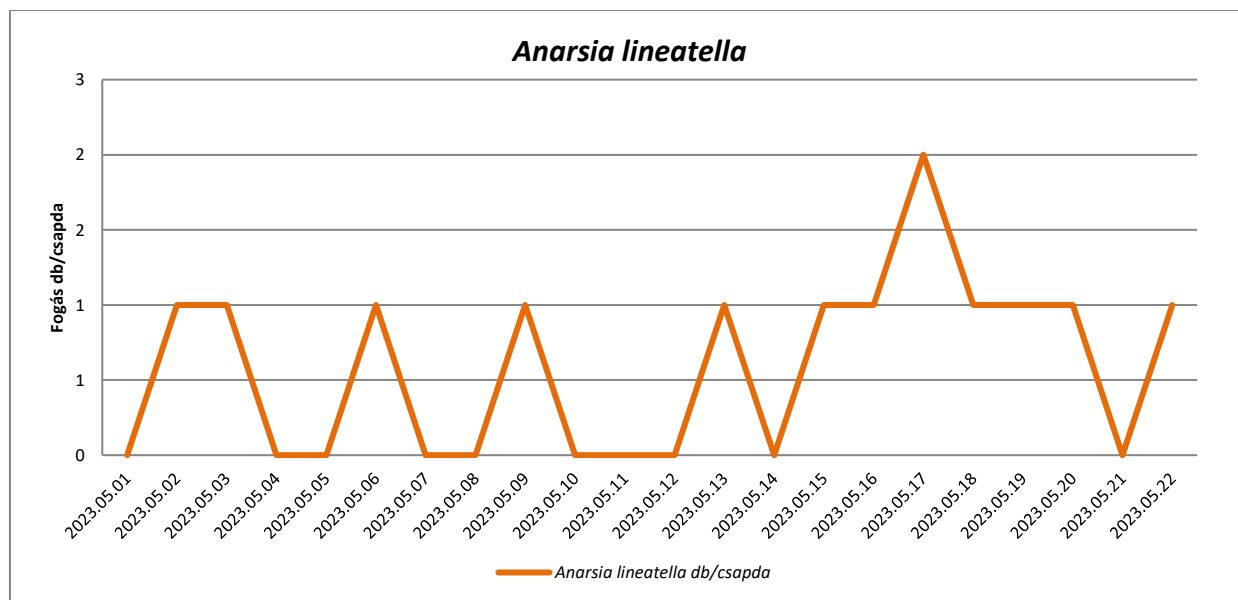

Almamoly rajzásgörbe

Őszibarack

A barackosokba a levéltetvek betelepülése folyamatos, a kisebb-nagyobb kolóniákat már mindenütt meg lehet találni.

A barackmoly rajzása zajlik, a hónap eleje óta folyamatosan fogják a csapdák a molyokat.

Barackmoly rajzásgörbe

Debrecen, 2023.05.22